

Европейски икономически и социален комитет

ССМИ/092
Издателската дейност в
движение

Брюксел, 25 април 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

„Издателската дейност в движение“

(становище по собствена инициатива)

Докладчик: г-жа Attard

Съдокладчик: г-жа Van Laere

На 14 юли 2011 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно:

„Издателската дейност в движение“.

Консултативната комисия по индустриални промени (ССМІ), на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 12 април 2012 г. (докладчик: г-жа Attard, съдокладчик: г-жа Van Laere).

На 480-ата си пленарна сесия, проведена на 25 и 26 април 2012 г. (заседание от 25 април), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 156 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 Издателската дейност преминава през развиващ се процес на модернизация, който има важни последици в цифровата ера.
- 1.2 ЕИСК подчертава, че на равнище ЕС извършването на цялостен анализ на ролята на книгоиздаването в социалното, икономическото, културното, научното и художественото развитие на Европа, в който се отчитат правата и нуждите на други заинтересовани страни, включително книготърговците, писателите, илюстраторите, печатарската индустрия и свързаните с нея отрасли, книжарниците, организациите за защита на правата за възпроизвеждане и потребителите, би трябвало да бъде непосредствен приоритет. Необходимо е Европейската комисия да включи печатната индустрия в списъка на отраслите, които ще вземе под внимание при обмислянето на стратегии за цифрова Европа.
- 1.3 ЕИСК подчертава колко е важно да се отчете необходимостта от подходящо законодателство и политики на равнище ЕС, които да окажат въздействие върху издателската индустрия: интелектуалната собственост (по-специално авторските права) и нейното зачитане, данъчното облагане, информационното общество и политиките в областта на културата.

- 1.4 ЕИСК отново припомня необходимостта от премахване на европейско равнище на дискриминационния режим, който понастоящем съществува както в рамките на ЕС – където в момента онлайн версии на едни и същи културни продукти се облагат по стандартни ставки и това създава необосновано изкривяване между произведения със сравнимо съдържание – така и по отношение на САЩ, където публикуването онлайн е освободено от данъци, като по този начин се създават неравнопоставени условия и несправедлива конкуренция.
- 1.5 ЕИСК счита, че графичният сектор трябва да бъде насърчен да промени коренно икономическите и технологичните модели, характерни за неговото развитие, и да заеме централно място в управлението и разпространението на информацията, без да се ограничава до ролята на изпълнител, и всичко това следва да се осъществява в съответствие с европейския план за графичната индустрия.
- 1.6 ЕИСК поддържа своята теза, че трябва да се създаде обсерватория на европейско равнище, която да оценява настоящите и бъдещите потребности от умения в печатарския сектор с цел насърчаване на професионалното обучение, промените в кариерното развитие и преквалификацията посредством публично финансиране на сектора, по-специално по линия на ЕСФ, ЕФРР и Европейския фонд за приспособяване към глобализацията, като това включва и научни изследвания посредством Седмата рамкова програма и „Хоризонт 2020“ с оглед запазване на конкурентоспособността на печатарската промишленост.
- 1.7 ЕИСК подчертава, че управлението на правата върху интелектуалната собственост е не само ключов фактор за технологичните и търговските иновации, но има и основно значение за процъфтяването на европейската култура, наука и изкуства и за качеството на живот на европейските граждани.
- 1.8 Комитетът счита, че предоставянето на потребителите на безопасна цифрова среда, включваща ефективен контрол върху техните лични данни и частен живот, ще накара цифровите пазари да работят в полза на ползвателите.
- 1.9 Комитетът акцентира върху социалните и икономическите задължения при осъществяването на цифровизацията по начин, който да гарантира, че възможно най-голям брой хора от всички възрасти във всяка държава членка са в състояние да се възползват от предимствата на цифровата революция.
- 1.10 ЕИСК подчертава, че на работниците трябва да се гарантира достоен труд, включително и на самостоятелно заетите лица и на работниците, на които се възлага работа като на подизпълнители, както и че този труд трябва да е предмет на социален диалог и колективно трудово договаряне на национално и европейско равнище.

- 1.11 Възприемането на открити, оперативно съвместими електронни стандарти е от основно значение за увеличаване на конкурентоспособността и за предотвратяване на затварянето на пазарите и създаването на доминиращи позиции.
- 1.12 ЕИСК подчертава значението на един по-интегриран единен пазар на услугите в стратегията „Европа 2020“¹ за всички участници и заинтересовани страни в книгоиздаването с оглед постигането на растеж и създаването на работни места.
- 1.13 ЕИСК би искал Комисията да насърчава усилията на професиите, свързани с издателската и печатарската дейност, за да могат те да продължат да създават модел с по-широко участие и да се организират в прозрачна обща рамка, която да дава възможност за по-добро свързване на икономическите, социалните, технологичните и екологичните аспекти.
- 1.14 ЕИСК настоятелно призовава Комисията да започне стратегически диалог с европейската издателска индустрия, за да се стигне до заключение относно стратегиите, с които ще се подходи конкретно към нуждите от печатни и електронни книги в цифровата ера, като по този начин се засили и конкурентоспособността на сектора на световния пазар. ЕИСК отново настоятелно призовава Комисията да създаде група на високо равнище, в която да влязат по-специално представители на издателската промишленост, на графичната индустрия и хартиената промишленост и която да оцени перспективите за инвестиции и заетост, които се разкриват пред тези сектори в контекста на мултимедийната революция.

2. Въведение и контекст

- 2.1 Книгоиздаването е най-голямата културна индустрия в Европа и в това си качество е основен участник в икономическото, социалното, политическото, етичното, образователното, художественото и научното развитие на Европа. Европейската литература е сред най-важните елементи на художественото и културното наследство на Европа и отразява огромното многообразие на всяка страна, тъй като в книгите всички европейски езици, региони и малцинства са увековечени за поколенията; в същото време тя насърчава межкултурния диалог.
- 2.2 Европейските издатели (от държавите членки на ЕС, Норвегия и Исландия) имат оборот от близо 23,5 милиарда евро (по данни за 2010 г.), публикували са общо около 525 000 нови заглавия и са осигурявали работа на общо около 135 000 души на пълно работно време. Близо 7,5 милиона заглавия са били на разположение на склад. Книгоиздаването допринася за създаването на работни места и по косвен начин: над 100 000 писатели, илюстратори и литературни преводачи в Европа, както и над 25 000 отделни книжарници. Необходимо е да се съберат по-конкретни данни, за да се получи по-подробна представа за сектора.

¹ COM(2010) - 2020 final.

- 2.3 През вековете методите за производство на книги, от поръчването до редактирането, отпечатването и разпространението, са се променили съществено по отношение на изпълнението, но не и по отношение на концепцията, а самите книги като творчески произведения не са претърпели промени по същество. Тези методи се преразглеждат едва сега с развитието на цифровата издателска дейност.
- 2.4 През 2008 г. основните творчески отрасли допринесоха за БВП на ЕС с 4,5%, което представлява 8,5 милиона работни места², докато общият принос на всички творчески отрасли през същата година възлиза на 6,9% от БВП на ЕС. В рамките на тези отрасли, през 2003 г. издателските сектори допринесоха с 1,07% за БВП на ЕС. За сравнение приносът на секторите, свързани с радиото, телевизията, филмите и видеото е 0,41%, а на музикалната индустрия – 0,06%.
- 2.5 В международен план книгоиздаването в Европа носи по-големи приходи, отколкото в САЩ, където през последните години годишният оборот е 24-25 милиарда USD (17-19 милиарда EUR). Освен това всяка година сред 10-те най-големи издателски групи в света фигурират от 6 до 8 европейски дружества. В допълнение към гореизложеното, трите най-големи международни панаири на книгата се провеждат в държави членки на ЕС: Франкфурт, Лондон и Болоня.
- 2.6 Положителното въздействие на четенето върху обществото се изтъква от ОИСР като най-добър показател за шансовете, които децата имат в живота си. Издателската дейност също така насърчава плурализма на мнения, обmena и диалога, както и свободата на изразяване. Това е един стълбове на демократичното общество.

3. Цифровият преход

- 3.1 Цифровизацията в издателския сектор трансформира повечето процеси, отношения, икономически и културни модели в книгоиздаването.
- 3.2 Европейските пазари за електронни книги са фрагментирани и разнообразни. Развитите пазари бележат много бърз растеж, но дори и там общият обем на цифровите издания в сравнение с пазара на печатните книги е много малък (от по-малко от 1% до максимум 5% от книжния пазар). Допреди няколко години липсата на подходящи преносими четящи устройства допринасяше много за това бавно развитие.

²

Становище на ЕИСК относно „Защита на правата върху интелектуалната собственост / Служба за хармонизация във вътрешния пазар“, [ОБ С 376, 22.12.2011 г., стр. 62.](#)

- 3.3 Въпреки това все повече издатели предлагат своите книги в електронен формат в други области. След няколко години експериментиране с технологиите и иновациите възникна широк спектър от бизнес модели за предоставяне на достъп до цифрово книжно съдържание. Читателите получават достъп до книгите посредством персонални компютри, специални електронни четци, таблети, смартфони, които се произвеждат с все повече функции и стават все по-удобни за ползване, но най-вече са икономически достъпни. Очакваната тенденция за понижаване на цените на електронните четци по всяка вероятност ще доведе до още по-голямо разширяване на пазара.
- 3.4 Нови играчи навлизат във веригата, тъй като изпълняват основна роля в осъществяване на връзката с крайните потребители в други области: търсачки/портали като Google; интернет участници, включително други видове онлайн магазини като Amazon, който същевременно произвежда и Kindle; производители на електронни устройства като Apple адаптират своето оборудване към пазара на съдържание, като предоставят свои собствени електронни книжарници; GSM оператори или доставчици на интернет.
- 3.5 Електронните книги предлагат също така лесен достъп до знанието, културата и дейностите в свободното време на уязвимите групи, които изпитват трудности при четенето, като по-възрастни хора, лица с физически увреждания и хора, които не четат на своя роден език.
- 3.6 Цифровата книга променя и екологичното въздействие на издателския сектор. Докато хартията е възобновяема и подлежаща на рециклиране суровина, екологичното въздействие на електронните устройства, включително на суровините и на използването на електроенергия, тепърва предстои да се измери по-задълбочено.
- 3.7 В цифровата ера ролята на издателя запазва своето жизненоважно значение: от гледна точка на гарантиране на качеството, изборът на ръкописи и тяхното пресяване са изключително важна функция на издателите, независимо от формата на продукта. Издаването и маркетингът са други жизненоважни функции, при които експертният опит на издателите не може да бъде пренебрегнат.
- 3.8 Разходите за справяне с нарушаването на авторските права, за инвестиции в системите за цифровизация, в персонал и технологии, както и разходите за съхраняване на файловете в специален формат са нови разходи, които възникват заедно с електронната издателска дейност. Пестят се разходи за отпечатване, физическо съхраняване и физическо разпространение, които обикновено са по-малко от една шеста от общата сума, тъй като хонорарите, издателската работа, маркетингът, дистрибуцията, разходите за цифрово съхраняване и архивиране се запазват и в цифровия свят.

4. Предизвикателства пред книгоиздаването в цифровата ера

- 4.1 През 2009 г. Съветът³ и Комисията⁴ създадоха Европейска обсерватория за фалшифицирането и пиратството, с цел подобряване на разбирането за нарушенията на ПИС⁵.
- 4.2 За една културна индустрия като книгоиздаването авторското право е в основата на правното признаване на създаваната от нея стойност. Поради това един балансиран режим за авторското право е от първостепенно значение за устойчивостта на инвестициите в индустрията, като същевременно стимулира авторите да създават нови творби.
- 4.3 ЕИСК подчертава, че ефективното прилагане на правата върху интелектуалната собственост е необходимо както онлайн, така и офлайн – пиратството отслабва културата и творчеството и пречи на появата на нови бизнес модели. То забавя развитието на пазара, като кара издателите и авторите да бъдат по-несигурни относно възвращаемостта на своите финансови и интелектуални инвестиции⁶.
- 4.4 Законодателството в областта на авторските права датира от времето преди цифровата революция, а реалностите, свързани със свалянето и обмена на файлове, както и с управлението на цифровите права, не винаги се отчитат, както беше признато в Цифровата програма за Европа, с която се цели да се актуализират правилата на единния пазар на ЕС с оглед на цифровата ера⁷. Обсъжданото понастоящем всеобхватно законодателство на ЕС е необходимо, за да се подходи към практиките в областта на регулирането и правоприлагането, които са различни в отделните държави членки.

3 [Резолюция на Съвета от 25.9.2008 г. \(ОВ С 253, 4.10.2008 г.\)](#)

4 Съобщение на Комисията от 11 септември 2009 г. - „Усъвършенстване на упражняването на правата на интелектуална собственост в рамките на вътрешния пазар“, COM(2009) 467 final.

5 Становище на ЕИСК относно „Защита на правата върху интелектуалната собственост / Служба за хармонизация във вътрешния пазар“, [ОВ С 376, 22.12.2011 г., стр. 62](#).

6 Генерална дирекция „Данъчно облагане и митнически съюз“ на Европейската комисия, „Доклад за митниците на ЕС и съблюдаването на правата на интелектуална собственост; резултати по границите на ЕС – 2009 г.“, http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/statistics_2009.pdf.

Technopolis (2007 г.), *Effects of counterfeiting on EU SMEs* („Въздействие на фалшифицирането върху МСП на ЕС“), http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/Counterfeiting_Main%20Report_Final.pdf, <http://counterfeiting.unicri.it/report2008.php>.

7 Становище на ЕИСК относно „Защита на правата върху интелектуалната собственост / Служба за хармонизация във вътрешния пазар“, [ОВ С 376, 22.12.2011 г., стр. 62](#).

„Европа 2020“: стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, 3.3.2010 г.

- 4.5 Бързото и последователно решаване на споровете, свързани с пиратство, посредством стриктно правоприлагане, ще повиши доверието на потребителите. В европейското законодателство правоприлагането е уредено с член 8, параграф 3 от Директивата за авторското право (2001/29/ЕО), която дава възможност на носителите на права да поискат съдебна забрана за посредниците, чиито услуги се използват от трети лица за нарушаване на авторско право, а също и с член 8 от Директивата относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (2004/48/ЕО), с който на носителите на права се дава право да получават всякаква информация относно идентичността на нарушителя.
5. **Предизвикателствата пред печатарската промишленост в Европа, свързани с цифровизацията и глобализацията**
- 5.1 Европейската печатарска промишленост е изправена пред големи предизвикателства, които се дължат на нарастващото и широко разпространено използване на интернет и на привлекателността на новите медии, които постепенно променят облика на пазара като източник на информация и реклама.
- 5.2 Други съществени фактори, които оказват влияние върху конкурентоспособността, са, от една страна, вносът от страните с ниски разходи (Китай) на книги, които могат да бъдат отпечатани без определени ограничения във времето, и, от друга страна, високата концентрация на предприятия, произвеждащи хартия и мастило, които създават силна световна конкуренция, най-вече от Индия и Китай, където могат да се гарантират най-ниските цени. ЕИСК подчертава необходимостта да се отчитат всякакви подобни социални и екологични критерии във всички страни, в които се осъществява производство.
- 5.3 Тези фактори, както и трудният икономически климат, понякога водят до намаляване на цените и оказват съществено влияние върху заетостта в сектора.
- 5.4 Съгласно публикуваните от Евростат данни за 2009 г., европейската печатарска промишленост обхваща 119 000 предприятия (техният брой е намалял спрямо 2007 г., когато те са били 132 571), осигурява заетост на над 735 000 души (по-малко, отколкото през 2007 г., когато заетите са били 853 672) и има оборот от над 88 милиарда EUR (по-малко, отколкото през 2007 г., когато оборотът е бил 110 милиарда EUR).
- 5.5 Въпреки това въвеждането на цифровото печатане даде възможност за иновации в сътрудничеството между издатели и печатари, позволяващи книгите да се печатат по заявка, дори само в един екземпляр.
- 5.6 Печатниците предприемат мерки за интегриране на услугите във веригата за производство на стойност като съхраняване, управление на базите данни, уебдизайн или отпечатване, електронни книги, както и развитие на своите отдели за предпечатна подготовка.

- 5.7 ЕИСК подкрепя предложенията, съдържащи се в Доклада на Комисията от 2007 г. относно конкурентоспособността на европейската печатарска промишленост, и приветства постигнатия напредък. Въпреки това Комитетът призовава Европейската комисия да създаде Европейски комитет за социален диалог за сектора като цяло. Понастоящем официалният социален диалог между работодатели и синдикати се води само в предприятията и на национално равнище.
- 5.8 ЕИСК е съгласен с препоръките на Intergraf, по-специално що се касае до осъществяването на независимо проучване относно развитието на технологията (печатарската технология, мобилните и интернет технологии), демографските влияния и поведението на потребителите.

6. Предизвикателствата пред книготърговците

- 6.1 Появиха се трудности, които се дължат на това, че големите търговци налагат териториални ограничения на своите онлайн продажби. От изключително голямо значение е фактът, че традиционните системи за разпространение отстъпват с налагането на хегемонията на цифровите търговци, които продават онлайн.
- 6.2 Традиционните книготърговци имат голямо културно значение, тъй като запазват личен контакт/отношения с потребителите, включително и онлайн, и предлагат услуги, които интернет не може да предложи.
- 6.3 Днес книжарниците се използват като витрини за книги, които потребителите купуват онлайн, като по този начин осигуряват безплатен маркетинг и реклама на своите онлайн конкуренти. Въпреки това някои традиционни книготърговци се нуждаят от преквалификация, тъй като нямат достатъчно знания за социалните медии и трябва да прилагат новаторски подход в своя маркетинг и в избора на продукти. Стандартите в цифровия свят все още са слаби: така например, всички печатни книги имат ISBN, но не и всички електронни.
- 6.4 Трябва да се търсят и насърчават синергии между сдруженията на европейските библиотеки и книготърговците. Цифровизацията създава известни търкания между загрижеността на книготърговците и издателите във връзка с пиратството на електронни книги, от една страна, и ентусиазма на библиотеките да насърчават заемането на електронни книги, от друга. Законовото разграничаване между заемането (на печатни книги) и електронното заемане трябва да бъде подчертано, практикувано и прилагано от всички страни. Заинтересованите страни трябва да проучат рамка, която да съчетава защита срещу пиратство и улесняване на законното електронно заемане.

- 6.5 Със своето двойно господство в областта на търговските платформи и електронните четци (Kindle и iPad), Amazon и Apple получиха преднина, която им дава възможност да диктуват цени и условия на всички останали участници в индустрията. Това неевропейско господство оказва отрицателно въздействие и на малките производители, които нямат влияние, позволяващо им да преговарят по условията, наложени от Amazon и Apple.
- 6.6 Възприемането на открити, оперативно съвместими стандарти ще предотврати затварянето на пазарите и създаването на доминиращи позиции от страна на някои големи участници, които понастоящем използват закрити патентовани технологии, които обвързват използването на определени устройства с техните собствени каталози и обратно. По този начин конкуренцията ще нарасне.

7. Данъчно облагане и ценообразуване

- 7.1 Повечето страни в ЕС и по света прилагат по-ниски ставки за ДДС за продажбата на печатни книги, като по този начин отдават признание на ползата от четенето за културата, образованието, науката и обществото като цяло.
- 7.2 Въпреки това в ЕС понастоящем има дискриминационен режим, тъй като онлайн версиите на същите културни продукти се облагат по стандартните ставки, като по този начин се създава необосновано разминаване между сравнимо съдържание.

8. Запазване на осиротелите произведения и на произведенията с изчерпан тираж⁸

- 8.1 Комитетът като цяло изразява съгласие с предложената директива за правна рамка за осигуряване на законен, трансграничен онлайн достъп до осиротелите произведения⁹.
- 8.2 Много малко държави членки са приели законодателство за осиротелите произведения и дори там, където има национално законодателство, то разрешава достъп само на гражданите, които живеят на територията на страната.
- 8.3 Член 5, параграф 2, буква в) от Директивата за авторското право позволява на обществените библиотеки, образователните институции, музеите и архивите да възпроизвеждат творби, защитени от авторското право, без да искат предварително разрешение, при условие че тези институции не извличат от това никакви преки или косвени икономически или търговски предимства и че в рамките на този процес се спазва предвиждащият три стъпки тест на Берн. Всяко друго публикуване на творбата в интернет обаче изисква предварително уреждане на авторските права.

⁸ Становище на ЕИСК относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои позволени начини на ползване на осиротели произведения“, [ОВ С 376, 22.12.2011 г., стр.66](#).

⁹ Становище на ЕИСК относно „Защита на правата върху интелектуалната собственост / Служба за хармонизация във вътрешния пазар“, [ОВ С 376, 22.12.2011 г., стр.62](#).

- 8.4 По отношение на нетърговските произведения, книгоиздателите започнаха диалог, който доведе до подписването на Меморандум за разбирателство относно „Ключовите принципи на цифровизацията и предоставянето на нетърговски произведения“ от всички заинтересовани страни. Въпреки това не съществува никаква правна структура за трансграничното признаване на доброволните споразумения между различните заинтересувани страни по отношение на нетърговските произведения.
- 8.5 Успешното завършване на този диалог ще насърчи развитието на цифровите библиотеки като Europeana, както и на други публични институции, които извършват дейности от обществен интерес.
- 8.6 Системата ARROW, която е създадена от консорциум от заинтересовани страни в сектора на книгоиздаването с подкрепата на Европейската комисия, предлага практическо решение – тя е създадена икономически целесъобразен инструмент, който дава възможност на ползвателите бързо и ефективно да намират информация за това, как стои въпросът с правата върху дадено произведение и относно носителите на тези права.
- 8.7 Публично-частните партньорства между книжарниците и издателите могат да подобрят достъпа до продаваните книги посредством цифрови библиотеки. Вече са създадени много такива партньорства.
- 8.8 Въпросът за правилата, уреждащи депозирането на електронни книги, трябва да се обсъжда от всички заинтересовани страни, за да се намери баланс между интересите на библиотеките, които се стремят да събират, съхраняват и предоставят тези електронни книги, с гаранции срещу злоупотреба с електронното разпространяване.
9. **Език и мобилност**
- 9.1 Тъй като езикът е неделима част от издателската дейност, на книгоиздаването са присъщи някои проблеми, свързани с мобилността, особено когато става въпрос за издатели МСП.
- 9.2 С изключение на издателите на произведения на английски език, издателите на книги и служителите в издателствата са изправени пред сериозни предизвикателства, свързани с преместването от една държава членка в друга, тъй като повечето издатели МСП са със среден размер и издават само на един език.¹⁰

¹⁰ Становище на ЕИСК относно „Адаптиране на МСП към световния пазар“, [ОБ С 255, 22.9.2010 г., стр. 24-30.](#)

9.3 Някои от новите платформи за електронни книги изпълняват ролята на бариери пред езиковата мобилност. Най-големият производител на електронни книги, американската компания Amazon, отказва достъп на всички по-слабо разпространени езици, включително на 18 от 23-те официални езика на ЕС, до своя електронен четец Kindle; по този начин литературата на 18 езика на ЕС не получава достъп до най-голямата платформа за електронни книги в света.

10. Уверен и информиран потребител

10.1 Отношението на потребителите към книгите се променя, тъй като съхраняването на цифрови книги не оставя физическа следа и закупуването на книги се извършва мигновено.

10.2 ЕИСК счита, че всички политически инициативи в областта на ПИС трябва да признават потребителите като важни заинтересовани страни в дискусиата относно ПИС.

10.3 До успоредно съществуване на цифрови и физически книги трябва да се стигне постепенно, като се допринася за устойчивостта на печатната издателска дейност. Значителен брой европейски граждани все още не са свикнали с електронните транзакции и/или с получаването на достъп и ползването на съдържание по цифров път. Мерките, имащи за цел да помогнат на хората да придобият увереност и да намалят цифровото разделение, могат да допринесат за подобряване на социалното приобщаване.

10.4 ЕИСК подкрепя Европейската организация на потребителите (BEUC), която признава неутралността на мрежите като регулиращ принцип. Европейската комисия следва да продължи текущата работа на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) и да приеме обвързващ инструмент, който да гарантира съгласувана и ефективна защита на неутралността на мрежите в Европа.

11. Достъп на МСП до пазара

11.1 Доминирането в целия ЕС на книжарските вериги наложи някои ограничения върху достъпа на по-малките издатели до пазара. Достъпът до потребителите на издателите, които не разполагат с необходимото финансово влияние да договорят своето присъствие във веригите, е до голяма степен блокиран от факта, че техните издания са слабо представени по рафтовете на книжарниците.

11.2 По традиция в издателската индустрия по-малките издатели са движещата сила на иновациите и творчеството и техният ограничен достъп до пазара може да даде сериозни отражения върху жизнеността на тази творческа индустрия.

- 11.3 Книгоиздателите, които заемат определени пазарни ниши, често разчитат на финансиране и субсидии, за да продължат своето финансово съществуване.
- 11.4 Предприятията, по-специално МСП, трябва да инвестират в изследователска и развойна дейност и в иновации¹¹, като използват подходящи правни, административни, данъчни и финансови рамкови условия.
- 11.5 Днес само 8% от европейските МСП развиват дейност в други държави членки. 92% от предприятията са микропредприятия¹², които оперират на най-различни пазари; с оглед на това в Small Business Act трябва да се обърне по-голямо внимание на техните специфични нужди.
- 11.6 Характерна особеност на книгоиздаването е, че за своята финансова независимост то разчита на сравнително малък брой бестселъри. С тях на свой ред се финансират литературни жанрове, които не са толкова печеливши от търговска гледна точка, но са жизненоважни в културно и социално отношение.
- 11.7 Занимаващите се с издателска дейност МСП се нуждаят от финансова и организационна подкрепа, тъй като издаването на литература извън основния поток рядко е жизнеспособно от финансова гледна точка. Освен това повечето издатели МСП нямат ресурси, за да представят съвместно солидни предложения за достъпа до европейското финансиране на НИРД.
- 11.8 ЕИСК подчертава значението на един по-интегриран единен пазар на услугите в стратегията „Европа 2020“¹³. Това е необходимо, за да се помогне на предприятията в книгоиздаването да постигат растеж и да създават работни места.

Брюксел, 25 април 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson

11 Становище на ЕИСК относно „Инвестиции в знания и иновации“, ОВ С 256 от 27.10.2007 г., стр. 17.

12 Становище на ЕИСК относно „Преглед на „Small Business Act“ за Европа“, [ОВ С 376, 22.12.2011 г., стр. 51](#).

13 Становище на ЕИСК относно „Единен пазар на услугите“, [ОВ С 318, 29.10.2011 г., стр. 109–112](#).